

Bruksela, 18 czerwca 2024 r.
(OR. en)

11347/24

COH 41
SOC 488

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	18 czerwca 2024 r.
Do:	Delegacje
Nr poprz. dok.:	10655/24
Dotyczy:	Komunikat dotyczący 9. sprawozdania na temat spójności – Konkluzje Rady (18 czerwca 2024 r.)

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie komunikatu dotyczącego 9. sprawozdania na temat spójności, zatwierdzone przez Radę (do Spraw Ogólnych / Spójność) na jej 4034. posiedzeniu 18 czerwca 2024 r.

Konkluzje Rady w sprawie komunikatu dotyczącego 9. sprawozdania na temat spójności**RADA UNII EUROPEJSKIEJ**

- 1) Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE 9. sprawozdanie na temat spójności, które jest cennym podsumowaniem roli polityki spójności jako stabilizatora gospodarczego przyczyniającego się do pozytywnej konwergencji i integracji europejskiej, zwłaszcza w ciągu trzydziestu lat funkcjonowania europejskiego jednolitego rynku i po dwudziestu latach od rozszerzenia w 2004 r., a także zawartą w sprawozdaniu analizę – opartą na najbardziej aktualnych dostępnych danych – dotyczącą wkładu polityki spójności w spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną Unii Europejskiej;
- 2) PRZYZNAJE, że sprawozdanie pojawiło się w strategicznym momencie, przyczyniając się do refleksji nad tym, w jaki sposób można jeszcze bardziej wzmocnić i usprawnić opracowywanie i wdrażanie polityki spójności;
- 3) PRZYPOMINA, że polityka spójności jest głównym instrumentem UE na rzecz inwestycji długoterminowych i regionalnych oraz siłą napędową transformacji strukturalnej, umożliwiając rozwój i wdrażanie dostosowanych do potrzeb rozwiązań na szczeblu znajdującym się jak najbliżej obywateli i przedsiębiorstw;
- 4) PODKREŚLA, że polityka spójności jest centralnym elementem europejskiego projektu, który przyczynia się do zmniejszenia dysproporcji między poszczególnymi regionami pod względem rozwoju i reagowania na wyzwania i którego ogólnym celem jest wspieranie harmonijnego rozwoju całej Unii;

Polityka spójności przynosi rezultaty...

- 5) PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI ustalenia zawarte w 9. sprawozdaniu na temat spójności dotyczące następujących długoterminowych tendencji zaobserwowanych w ostatnich dziesięcioleciach, kiedy to – dzięki wsparciu w ramach polityki spójności – wiele regionów UE odnotowało znaczącą pozytywną konwergencję gospodarczą i społeczną:

- polityka spójności wzmacnia jednolity rynek i wyrównuje warunki działania oraz odgrywa ważną rolę w integracji nowych państw członkowskich na jednolitym rynku, umożliwiając wszystkim regionom czerpanie z niego korzyści;
- średni PKB na mieszkańca w państwach członkowskich, które przystąpiły do UE od 2004 r., znacznie wzrósł w wyniku wzrostu produktywności w regionach słabiej rozwiniętych;
- polityka ta odgrywa kluczową rolę we wspieraniu inwestycji publicznych i mobilizowaniu inwestycji prywatnych, a także generuje wartość dodaną i miejsca pracy, przyczyniając się do wzrostu konkurencyjności i produktywności UE;
- zwiększono konektywność, poprawiły się innowacyjność i przedsiębiorczość, a kapitał ludzki został wzmocniony poprzez ogólne podniesienie poziomu wykształcenia i znaczne zwiększenie uczestnictwa dorosłych w kształceniu i szkoleniu;
- dzięki aktywnemu wsparciu polityki spójności dysproporcje we wskaźnikach zatrudnienia i stopach ubóstwa między regionami zmniejszyły się, wskaźniki zatrudnienia i wskaźniki społeczne uległy ogólnej poprawie, a stopy bezrobocia zbliżyły się do siebie;
- polityka spójności przyczyniła się również do poprawy zdolności administracyjnych i jakości rządzenia w państwach członkowskich poprzez wspieranie szerokiego zakresu kompetencji i efektywności administracyjnej;
- dzięki szybkiemu uruchamianiu jej zasobów polityka spójności odegrała ważną rolę w łagodzeniu asymetrycznych skutków niedawnych kryzysów i utorowała drogę do solidnej i szybkiej odbudowy, zwłaszcza w regionach znajdujących się w trudnej sytuacji;

... ale strukturalne i nowo pojawiające się wyzwania grożą pogłębieniem się dysproporcji

- 6) PRZYPOMINA o obecnych i pojawiających się wyzwaniach, które obejmują transformację ekologiczną i cyfrową, zmianę klimatu i jej negatywne skutki, migrację, zwiększoną globalną konkurencję oraz potrzebę konkurencyjności, konektywności i strategicznej autonomii UE przy jednoczesnym zachowaniu otwartej gospodarki, a także niestabilność geopolityczną na granicach zewnętrznych UE, ze szczególnym uwzględnieniem państw członkowskich i regionów najbardziej dotkniętych rosyjską wojną napastniczą przeciwko Ukrainie, zwłaszcza regionów graniczących z Rosją i Białorusią oraz regionów graniczących z Ukrainą;
- 7) JEST ZANIEPOKOJONA wyzwaniami demograficznymi, które jeszcze bardziej zwiększają presję na budżety publiczne i potęgują niedobory kwalifikacji i siły roboczej, a także wyzwaniami na rynku pracy, takimi jak bezrobocie młodzieży, oraz ryzykiem pułapki niedoboru talentów. DOSTRZEGA, że wyzwania te są silniej odczuwane przez obszary wiejskie, regiony oddalone i regiony narażone na poważne i trwałe niekorzystne warunki przyrodnicze, które to obszary są dotknięte zjawiskami depopulacji i drenażu mózgów, a także przez regiony miejskie ze względu na koncentrację aktywności i ludności na dużych obszarach miejskich; w tym kontekście KŁADZIE również NACISK na znaczenie policentrycznego modelu rozwoju opartego na powiązaniach między obszarami miejskimi i wiejskimi;
- 8) ODNOTOWUJE, że nadal utrzymują się duże dysproporcje społeczno-gospodarcze, a coraz więcej regionów zмага się lub potencjalnie będzie się zmagać ze strukturalnymi i nowo pojawiającymi się wyzwaniami. JEST ZANIEPOKOJONA nierównomierną konwergencją w UE, zwłaszcza w obrębie poszczególnych państw członkowskich i regionów, oraz tym, że wyzwania strukturalne wraz z asymetrycznym wpływem wstrząsów gospodarczych, rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie i kryzysów prowadzą w wielu regionach do stopniowej dywergencji, stagnacji gospodarczej, spadku gospodarczego, pułapek rozwojowych lub zagrożenia obywateli ubóstwem i wykluczeniem społecznym;
- 9) ZAUWAŻA ponadto, że wszelkie przyszłe rozszerzenia będą miały również wpływ na politykę spójności;
- 10) PODKREŚLA, że tymi wyzwaniami i obawami należy zająć się w sposób inkluzywny i sprawiedliwy, tak aby nikt nie został pominięty. PODZIELA wniosek Komisji, zgodnie z którym brak reakcji na strukturalne i nowo pojawiające się wyzwania może pogłębić dysproporcje gospodarcze, społeczne i terytorialne;

Polityka spójności jako polityka ewoluująca w oparciu o doświadczenia z jej dotychczasowego wdrażania oraz z wdrażania innych instrumentów

- 11) ZWRACA SIĘ do Komisji, by rozważyła odpowiednie sposoby zapewnienia w ramach polityki spójności na okres po 2027 r. dostosowanego do potrzeb wsparcia dla regionów, aby mogły skutecznie radzić sobie z tymi wyzwaniami, z położeniem szczególnego nacisku na wyzwania ekologiczne, cyfrowe, przemysłowe i demograficzne oraz na różne poziomy rozwoju społeczno-gospodarczego, z uwzględnieniem doświadczeń z obecnego okresu;
- 12) ZAZNACZA, że polityka spójności jest jednym z najważniejszych narzędzi wspierania rozwoju we wszystkich europejskich regionach, zwłaszcza w regionach, które borykają się z utrzymującymi się wyzwaniami strukturalnymi, w tym w regionach słabiej rozwiniętych; jest także jedną z głównych polityk inwestycyjnych UE i powinna nadal wspierać inwestycje niezbędne w celu zapewnienia konwergencji, przeciwdziałania pułapkom rozwojowym oraz tworzenia możliwości wzrostu dla regionów i ich obywateli;
- 13) POTWIERDZA, że polityka spójności, jako polityka ukierunkowana na konkretny obszar, oparta na zarządzaniu dzielonym, musi być dostosowana do potrzeb regionów oraz ich specyficznych wyzwań i podatności na zagrożenia, przy jednoczesnym wzmocnieniu uczestnictwa i instrumentów terytorialnych oraz umożliwieniu regionom realizacji najistotniejszych inwestycji i reform na najbardziej odpowiednim szczeblu. DOSTRZEGA zwiększoną rolę polityki spójności we wnoszeniu wkładu do europejskiego semestru;
- 14) PRZYWOŁUJE podstawowe zasady ustanowione w art. 174 TFUE, który wspiera harmonijny rozwój regionów UE i w którym poświęcono szczególną uwagę konkretnym obszarom;
- 15) PRZYPOMINA o strukturalnej sytuacji społecznej i gospodarczej regionów najbardziej oddalonych, którą uwzględniono w art. 349 TFUE, oraz o tym, że polityka spójności musi odpowiadać na wyzwania rozwojowe tych regionów i wspierać ich integrację regionalną;
- 16) PRZYPOMINA o potrzebie lepszego włączenia wymiaru terytorialnego do unijnych polityk w celu zwiększenia spójności działań UE. APELUJE o to, by ogólnie mieć na uwadze wmacnianie spójności w unijnych politykach i inicjatywach, oraz KŁADZIE NACISK na potrzebę komplementarności i synergii – w tym na szczeblu krajowym i regionalnym – między polityką spójności a innymi odpowiednimi politykami i inicjatywami, poczynając od etapu ich opracowywania;

- 17) **PODKREŚLA**, jak ważne jest dążenie do uproszczenia polityki spójności dla beneficjentów i instytucji odpowiedzialnych za programy (zwłaszcza poprzez wykorzystanie istniejących środków upraszczających, w tym finansowania niepowiązanego z kosztami odnośnych operacji oraz uproszczonych metod rozliczania kosztów) oraz umożliwienie uwzględnienia – na etapie opracowywania i wdrażania – realiów poszczególnych regionów i państw członkowskich UE przy określaniu takich środków upraszczających, aby zwiększyć skuteczność i ukierunkowany charakter polityki spójności;
- 18) **PRZYPOMINA** o potrzebie harmonizacji i proporcjonalności kontroli i audytów, przy jednoczesnym utrzymaniu wysokich standardów zapobiegania nadużyciom i korupcji oraz ich zwalczania na wszystkich szczeblach. **PRZYPOMINA** również o potrzebie wzmocnienia stosowania zasady jednolitej kontroli;
- 19) **KŁADZIE NACISK** na znaczenie ochrony interesów finansowych Unii, z uwzględnieniem rozporządzenia w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii;
- 20) **UZNAJE** znaczenie dobrego rządzenia i budowania zdolności dla lepszego zaspokojenia potrzeb administracyjnych na szczeblu państw członkowskich oraz na szczeblu regionalnym i lokalnym; **PODKREŚLA**, że dobre rządzenie, silne instytucje, poszanowanie praworządności i silne zdolności administracyjne są ważne dla skutecznego i wydajnego opracowywania i wdrażania polityki spójności;
- 21) **KŁADZIE NACISK** na rolę, jaką polityka spójności odgrywa w dalszym wzmacnianiu jednolitego rynku, poprzez redukcję nierównowagi między regionami, wspieranie wzrostu i promowanie innowacji;
- 22) **UZNAJE** wkład Interreg w zapewnianie bardziej zrównoważonego rozwoju terytorialnego dzięki lepszej współpracy między regionami oraz potrzebę wzmocnionej współpracy transgranicznej, zwłaszcza w ramach międzyregionalnych łańcuchów wartości, i transnarodowej zrównoważonej infrastruktury w celu przeprowadzenia transformacji;
- 23) **ZAZNACZA**, że należałoby zastanowić się nad tym, jak sprawić, by polityka spójności w większym stopniu opierała się na wynikach w celu zwiększenia jej efektywności w oparciu o doświadczenia z jej wdrażania i wnioski wyciągnięte z wdrażania innych instrumentów UE. **PODKREŚLA** potrzebę podejmowania decyzji na podstawie solidnych ocen strategii politycznych i z uwzględnieniem ich skutków operacyjnych, w szczególności dla systemów audytu i kontroli;

- 24) ZWRACA SIĘ do Komisji o opracowanie wniosków mających na celu dostosowanie polityki spójności do jej roli jako długoterminowych ram rozwoju regionalnego stanowiących podstawę unijnego modelu wzrostu, w oparciu o jej szczególne atuty – zarządzanie dzielone, wielopoziomowe sprawowanie rządów, podejście ukierunkowane na konkretny obszar i zasadę partnerstwa – przy jednoczesnym uwzględnieniu faktu, że regiony mają różne punkty wyjścia, potrzeby i zdolności oraz powinny podążać różnymi ścieżkami rozwoju w kierunku obecnych i przyszłych transformacji. OCZEKUJE na otrzymanie wniosków dotyczących kolejnego pakietu legislacyjnego nie później niż w lipcu 2025 r., w następstwie wniosku w sprawie WRF zgodnie z terminem określonym w rozporządzeniu w sprawie WRF.
-